

מדינת ישראל¹

משרד המשפטים

מחלקת יעוץ וחקיקה (יעוץ)

ירושלים: ג' אב תשע"ו

7 אוגוסט 2016

תיקנו: 803-05-2015-000077

סימוכין: 803-99-2015-078790

לכבוד
שר הרווחה והשירותים החברתיים, חיים כץ

שלום רב,

הנדון: חיים כץ - חוות דעת למניעת ניגוד עניינים

על פי כלל 7 לכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים (י"פ התשס"ג, 1136; להלן – הכללים), במקרה של חשש לניגוד עניינים, יש לפעול בהתאם לחוות דעת היועץ המשפטי לממשלה. ככל הידוע לנו בשלב זה, חשש לניגוד עניינים עלול להתעורר בעניינים המפורטים להלן:

א. הפקה ושיווק של גז טבעי

1. בפרסומים שונים צוין כי הנך מחזיק ביחידות השתתפות בשותפות חיפושי הגז והנפט ישראלמקו. לא מסרת לנו מידע מפורט אודות החזקות אלה, ואולם לבקשתנו, אישרת כי יחידות השתתפות שבהן אתה מחזיק הן נכס יקר ערך ובעל שווי משמעותי עבורך. על פי המידע שבידינו ישראלמקו מחזיקה ב-28.75% מהזכויות בחזקת הגז "תמר". שדה תמר הוא אחד מבין שני שדות הגז הגדולים ביותר שהתגלו בשטח הימי של מדינת ישראל (לצד שדה "לויתן"), בהיקפים של מאות מיליארדים של מטר מעוקב גז.
2. אמנם, במשרד שעליו אתה מופקד אין לך כל סמכות או אחריות על נושא הגז הטבעי, ואולם כפי שכבר אירע לאחרונה, נושאים אלה עשויים להגיע לפתחך כחבר במליאת הממשלה או בוועדותיה. בעניין מתווה הגז, דווח כי נמנעת מלהשתתף בהצבעה בממשלה, בשל ניגוד העניינים שבו היית שרוי, ובכך נהגת כשורה.
3. למען הסדר הטוב, נציין כי גם מכאן ולהבא עליך להימנע מלעסוק בנושאים המשפיעים באופן מהותי על האינטרסים של ישראלמקו בתחום הגז הטבעי. בכלל זה, עליך להימנע מלטפל בנושא הגז הטבעי מכל עיסוק בהיבטים שבהם יש השפעה על בעלי החזקה בשדות הגז, אף אם אינו נוגע באופן ישיר לחברת ישראלמקו או למאגר תמר.
4. יוער כי ניגוד העניינים הנובע מן הזיקה האמורה עשוי להשתרע על הרגולציה הנוגעת למקטעי ההפקה והשיווק של גז טבעי, וכן על עניינים אחרים שיש בהם כדי להשפיע על מי שעוסק

בהפקה ובשיווק גז. ככלל, חשש לניגוד עניינים לא עשוי להתעורר בקשר עם מקטעי ההולכה וההפצה של גז טבעי, אלא אם באותו עניין כרוכה השפעה על ההפקה והשיווק של גז טבעי, או על האינטרסים של בעלי חזקת גז.

ב. עניינים הנוגעים לתעשייה האווירית

5. בשאלון שמילאת לבקשת מבקר המדינה, ציינת כי כיהנת עד לאחרונה כיושב ראש ועד העובדים של התעשייה האווירית (להלן – תע"א).

6. אמנם, במשרד שעליו אתה מופקד, אין לך כל סמכות או אחריות על ניהול ענייני העובדים בחברות ממשלתיות או על הנעשה במפעלי תע"א, ואולם נושאים אלו עשויים להגיע לפתחך, כחבר במליאת הממשלה או בוועדותיה. נוכח הזיקה האישית ארוכת השנים בינך ובין תע"א, ובפרט בקשר עם ועד העובדים, אתה עשוי להימצא בניגוד עניינים אם תידרש להצביע על עניינים הנוגעים לתע"א ולוועד העובדים, או לטפל בעניינים אלה בדרך אחרת.

7. על כן, נציין כי גם בנושא זה, עליך להימנע מלעסוק בנושאים שיש בהם כדי להשפיע על תע"א או על ועד העובדים בחברה. בהתאם לכך, עליך גם להימנע מניצול של מעמדך כשר לצורך מעורבות בעניינים אלה, גם אם אין מדובר בהנחיה פורמלית או במעורבות אחרת הנעשית מתוקף תפקידך, וזאת על מנת להבטיח שלא תהיה מעורבות עקיפה שלך בענייני החברה וועד העובדים שלה, ועל מנת למנוע השפעה בלתי הוגנת על השרים ועובדי המדינה האחרים העוסקים בענייני החברה.

8. בהקשר זה, נעיר כי ביום 22.7.2015 פנית אל היועץ המשפטי לממשלה בעניין הנוגע לחברת אלתא, חברת בת של תע"א; ציינת כי פנייתך נעשית בעקבות פניית ציבור שקיבלת, וכי אתה מחויב להתריע בפני היועץ המשפטי לממשלה על העובדות האמורות. נוכח האמור לעיל, ומעבר לתשובה שניתנה לך על ידי מר דני חורין ביום 6.9.2015 לגופם של דברים, נראה כי היה עליך להימנע מלטפל בפניה הנוגעת לעיסוקך הקודם.

9. נוכח כהונתך הארוכה בתפקיד יו"ר ועד העובדים, המגבלה האמורה לעיל תעמוד על כנה למשך תקופה של שלוש שנים ממועד פרישתך מוועד העובדים של תע"א וכל עוד אתה מכהן כשר.

בברכה,
דינה זילבר
משנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ)

העתק: היועץ המשפטי לממשלה

מבקר המדינה

אבי ליכט, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקלי)